

■ Funkcjonowanie sejmu i senatu

W naszym kraju obowiązuje tzw. **permanenty (ciągły) tryb pracy** obu izb parlamentu. Każda z nich może w dowolnym momencie zebrać się w celu odbycia posiedzenia. Obrady sejmu i senatu są jawne, jednak w razie zagrożenia dobra państwa izby mogą uchwalić ich utajnienie.

Obradom przewodniczy marszałek lub – w jego zastępstwie – wicemarszałek. Decyduje on o udzielaniu głosu parlamentarzystom, czuwa, aby przemówienia nie trwały dłużej, niż przewiduje regulamin, pilnuje porządku na sali.

Sejm i senat zazwyczaj podejmują decyzje większością głosów. W zależności od rodzaju postanowienia może być wymagana większość **zwykła, bezwzględna** lub **kwalifikowana**. Uzupełnienie zasady większości stanowi wymóg spełnienia **kworum**, które wynosi połowę ustawowej liczby posłów albo senatorów niezbędnych do prowadzenia obrad.

W pracach obu izb ważną rolę odgrywają **kluby i koła**, które gromadzą zazwyczaj przedstawicieli jednej partii politycznej. Tworzy się je w celu lepszej koordynacji prac danego zespołu parlamentarzystów. W klubach ustala się wspólne stanowisko dotyczące określonej sprawy oraz kierunki działań politycznych członków parlamentu. W tym celu można wprowadzić **dyscyplinę klubową** w głosowaniach. Klub parlamentarny zrzesza co najmniej 15 posłów i jednego senatora. Klub poselski skupia przynajmniej 15 posłów, a senatorski – siedmiu senatorów. Koło poselskie lub senatorskie

tworzy nie mniej niż trzech posłów albo senatorów. Deputowany może być członkiem tylko jednego gremium tego typu.

■ Skrócenie kadencji parlamentu

Sytuacje nadzwyczajne, w których może dojść do skrócenia kadencji parlamentu, reguluje *Konstytucja RP*. Zredukowanie czasu urzędowania sejmu oznacza jednocześnie skrócenie pracy senatu. Taką decyzję mogą podjąć tylko dwa podmioty: sejm lub prezydent. Sejm może zakończyć wcześniej swoją kadencję uchwałą podjętą większością co najmniej 2/3 głosów ustawowej liczby posłów, tj. minimum 307 głosami.

Prezydent może zarządzić skrócenie kadencji parlamentu:

► **obowiązkowo** – jeżeli sejm jest niezdolny udzielić wotum zaufania powołanej przez głowę państwa Radzie Ministrów,

► **nieobowiązkowo** – jeśli posłowie nie zdołają uchwalić ustawy budżetowej w ciągu czterech miesięcy od dnia otrzymania jej projektu.

Wydaje wówczas polecenie zorganizowania wyborów. Do czasu zebrania się nowego sejmu posłowie i senatorowie parlamentu skróconej kadencji zachowują pełnię uprawnień.

Zgodnie z *Konstytucją RP* wydłużenie kadencji parlamentu może nastąpić tylko w czasie utrzymywania się stanu nadzwyczajnego oraz w ciągu 90 dni po jego zakończeniu. Kończąca się w tym okresie kadencja sejmu zostaje automatycznie przedłużona, ponieważ nie można wówczas przeprowadzić wyborów.

Rodzaje większości w głosowaniach parlamentarnych

Rodzaj	Charakterystyka	Przykład
Większość zwykła (względna)	Dane rozwiązanie musi mieć więcej zwolenników niż inne. Nie uwzględnia się głosów wstrzymujących się.	Sejm uchwała ustawy zwykłą większością głosów. Jeśli w głosowaniu ustawę poprze 160 posłów, przeciwnych będzie 100, a od głosu wstrzyma się 200, to akt ten zostanie uchwalony.
Większość bezwzględna (absolutna)	Za danym rozwiązaniem musi opowiedzieć się ponad połowa głosujących.	Referendum ogólnokrajowe może zarządzić sejm bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów. Jeżeli w głosowaniu będzie uczestniczyć 300 posłów, projekt zostanie przyjęty, gdy opowie się za nim co najmniej 151 z nich.
Większość kwalifikowana	Za danym rozwiązaniem musi się opowiedzieć określona – ułamkowo lub procentowo – liczba głosujących (więcej niż połowa).	Sejm może skrócić swoją kadencję uchwałą podjętą większością co najmniej 2/3 głosów ustawowej liczby posłów. Aby to nastąpiło, za ograniczeniem czasu urzędowania musi zagłosować co najmniej 307 posłów.